

Základní škola a Mateřská škola Sepekov

Sepekov 238, 398 51 Sepekov

e-mail: info@zssepekov.cz, tel.: 382 581 473

Minimální preventivní program

2025/2026

Název a adresa školy: Základní škola a Mateřská škola Sepekov

Sepekov 238

398 51 Sepekov

Ředitelka školy: Mgr. Jana Kůsová Slámová, kontakt: info@zssepekov.cz

Školní metodik prevence: Mgr. Jaroslava Máchová, kontakt: jaroslava.machova@zssepekov.cz

Výchovná poradkyně: Mgr. Iveta Kašparová, kontakt: kasparova@zssepekov.cz

Konzultační hodiny: ŠMP: pro žáky i rodiče kdykoli po předchozí domluvě

VP: čtvrtek 7:00-7:40

Úvod

Prevence rizikového chování dětí a mládeže je součástí výchovy a výuky na naší základní škole. Nutnost prevence vyplývá z negativních jevů, jako jsou stoupající projevy agresivity, netolerance, rasové nesnášenlivosti, nárůst trestné činnosti na základních školách. Dále z rizika požívání alkoholu, drog a jiných škodlivých látek, kouření a hazardních her. Žákům přiměřeně podle věkových skupin poskytujeme základní informace zaměřené na prevenci kouření (také elektronických cigaret), užívání nikotinových sáček, požívání alkoholu, drog a jiných omamných látek, hazardního hráčství, násilí a šikánování, záškoláctví, sexuálního zneužívání a týrání. Chceme formovat správné postoje našich žáků k této problematice, získat jejich důvěru a motivovat je k pozitivní seberealizaci, aby dokázali odmítnout takové chování a jednání, které obsahuje prvky netolerance, agresivity, trestné činnosti, šikany, a vyvarovali se požívání alkoholu a jiných návykových látek.

Zaměření programu

Cílem aktivního působení a dalších forem práce v rámci preventivního programu je za pomoci rodičů vychovat žáka odpovědného za své chování v míře přiměřené jeho věku, odolného vůči stresu, negativním vlivům a zážitkům, schopného se správně rozhodovat a řešit problém, popřípadě nalézt správnou pomoc k vyřešení problému. Vychovat tak osobnost, která si bude vážit svého zdraví, bude si umět zorganizovat svůj vlastní volný čas a bude umět zvládat sociální dovednosti.

Dalším cílem je vytvořit ve škole takové prostředí, které přispívá k pozitivnímu přístupu žáků k procesu vzdělávání, dává základ pro jejich zdravý vývoj. Bezpečné a zdravé prostředí ve škole vytváří předpoklady k tomu, aby v případě výskytu rizikového chování byla škola schopna toto okamžitě řešit. Důležitá je též podpora vzájemné spolupráce mezi žáky všech ročníků. To umožňuje také pestrá nabídka zájmových kroužků, které jsou na škole pravidelně otevírány.

Preventivní program se zaměřuje na prevenci v těchto oblastech

- násilí a šikana, kyberšikana, xenofobie
- vandalismus
- záškoláctví
- kriminalita, delikvence
- jiné formy násilného chování
- ohrožení mravní výchovy mládeže
- rasismus, intolerance
- kouření (také elektronické cigarety), požívání návykových látek (tabák, nikotinové sáčky, alkohol, omamné a psychotropní látky)
- patologické hráčství (gambling)
- poruchy příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie)
- domácí násilí
- komerční sexuální zneužívání dětí
- sekty a náboženská hnutí

Účinnost preventivního programu je podmíněna spoluprací vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce a všech pedagogů. Důležitá je spolupráce školy s rodiči, odborníky a institucemi, které pracují v oblasti prevence.

Je nezbytné zajistit, aby nejen školní metodik a výchovný poradce, ale i ostatní pedagogové se dále vzdělávali a účastnili školení pořádaných odbornými institucemi. K těmto účelům jsou k dispozici různé brožury, filmy či informace na internetových stránkách.

Aby byl program účinný, musí škola pracovat se školním kolektivem jako celkem, ale také vytipovat ty žáky, u kterých je největší nebezpečí vzniku rizikového chování. Musíme se soustředit na ty žáky, kteří se ve svém volném čase bezcílně potulují a jsou tak více náchylní podlehnout svodům kouření, požívání návykových látek a pití alkoholu.

Preventivní program jako součást výuky na prvním stupni

V rámci učiva podle vzdělávacího programu se preventivní program promítá do mnoha vyučovacích předmětů, hlavně do prvouky, přírodovědy, vlastivědy, českého jazyka, výtvarné výchovy a tělesné výchovy. V jednotlivých ročnících jsou do jednotlivých předmětů zahrnuty tyto okruhy:

1. třída

- zásady vzájemné komunikace
- osobní bezpečí při cestě do školy a za školy
- vztahy mezi dětmi v kolektivu
- základní hygienické návyky
- nezastupitelná úloha rodiny

2. třída

- zdraví člověka
- režim dne a využívání volného času
- vzájemná komunikace
- zacházení s léky
- návykové látky

3. třída

- lidské tělo, zdraví, jeho ohrožení a ochrana
- lidé kolem nás, vzájemná pomoc
- návyky k samostatnosti
- efektivní využívání volného času
- způsob reakce při obtěžování cizí osobou

4. třída

- životospráva, důsledky nevhodných návyků
- pojmy drogová závislost, nikotin, alkohol
- pojem šikana
- vztahy v dětském kolektivu, pomoc slabším
- škodlivé návyky při využívání volného času

5. třída

- lidské tělo, rozdílnost pohlaví, sexuální výchova
- domov, rodina, vztahy
- léčivé a návykové látky
- komunikace a nebezpečí komunikace s neznámými lidmi
- puberta a její projevy

Poznámky

- včasné odhalování specifických poruch učení nebo jiných postižení, vše projednávat s rodiči, dětskou lékařkou a PPP
- nácvik osvojování způsobů zvládání životních problémů a konfliktů, schopnosti vypořádat se s odmítnutím, zklamáním a selháním
- využívat různých metod práce, např. práce ve skupinách, zpracování projektů na jednotlivá témata

Preventivní program jako součást výuky na druhém stupni

Práce na druhém stupni je velmi důležitá, ale obtížná z hlediska koordinace činností. Program prevence je součástí většiny vyučovaných předmětů, na vyučování a podpoře prevence se podílí více pedagogů. Učitelé spolupracují, vzájemně si vyměňují informace a navazují na znalosti žáků z jiných předmětů. Níže uvedená témata se týkají občanské výchovy, výchovy ke zdraví, přírodopisu, chemie, literatury, výtvarné výchovy, hudební výchovy a tělesné výchovy. V jednotlivých ročnících jsou do výuky zahrnuty tyto okruhy:

6. třída

- pojmy z problematiky prevence drog
- vliv drog na lidské zdraví
- rizika kouření a alkoholu
- rizika tzv. měkkých drog
- problémy způsobené návykovými látkami
- komunikace, spolupráce, sebepoznání
- kriminalita, osobní bezpečí
- vhodná náplň volného času

7. třída

- vymezení životních cílů v období dospívání
- mezilidské vztahy
- vztahy dívek a chlapců, vztahy mezi vrstevníky
- způsoby odmítání drog
- podpora abstinence užívání návykových látek – tabák, alkohol
- osobní zodpovědnost
- zdravé alternativy

8. třída

- působení drog na oběhový, dýchací, nervový, reprodukční a imunitní systém
- tělesné, duševní a sociální změny
- rozvoj závislosti, její nepředvídatelnost a stádia
- věková hranice trestní odpovědnosti
- zákony a předpisy týkající se požívání drog
- aktivity podporující životní styl bez drog
- kontaktní místa, nadace, občanská sdružení

9. třída

- zdravý životní styl
- rozvoj osobnosti, životní cíle a kritéria hodnot
- sebevědomí, pojetí vlastní osobnosti, sebehodnocení – volba životního partnera
- způsoby řešení osobních problémů, krizové životní situace
- souvislost mezi požíváním návykových látek a vyvolanými chorobami
- sexuální chování, HIV/AIDS
- kontaktní místa

Poznámky

- v oblasti volnočasových aktivit využít nepovinné předměty, zájmové kroužky, aktivity pořádané školou, spolupráci s jinými organizacemi
- zajistit účast žáků na některé z akcí pořádaných organizacemi zabývajícími se danou problematikou
- klást důraz na sebehodnocení a utváření všestranně rozvinuté osobnosti

Jednorázové akce

- výroba dekoračních předmětů s tématem Vánoc, jejich prodejní výstava
- návštěvy filmových představení
- návštěvy koncertů, divadelních představení v prostorách školy
- preventivní programy Městské knihovny Milevsko
- divadelní představení Démoni současnosti (Divadlo Minaret)
- preventivní programy Portus Prachatice (Mám se fajn, mám se rád; Sex faktor; Psychohygiena)
- mikulášská nadílka
- den otevřených dveří
- účast žáků v soutěžích, olympiádách, sportovních turnajích
- příprava předškoláčka a zápisu žáků do první třídy (zapojení žáků vyšších ročníků)
- přírodopisné a zeměpisné vycházky
- jednodenní exkurze
- uvedení žáků 1. třídy do školy během prvního školního dne za pomoci žáků 9. třídy
- rozloučení žáků 9. třídy

Evidence negativních jevů: ředitel školy, výchovná poradkyně, metodik prevence, třídní učitelé.

Vyhodnocování plnění programu: během roku na pedagogických radách a provozních poradách.

Náměty pro činnost

- hra „Místo po mé pravici je volné pro...“ – využití při řešení vztahů v kolektivu
- hra „Batůžek“ – vzájemné poznávání se žáků
- hra „Molekuly aneb co máme společného“ – navazování vzájemného kontaktu mezi žáky
- hra „Líbí se mi na tobě, že...“ – upevňování vztahů v kolektivu
- hry na sebehodnocení – např. hledání kladných vlastností na písmena svého křestního jména
- poslech relaxační hudby, malování pocitů – barevné asociace
- hry ve dvojicích, trojicích, skupinách
- komunitní kruhy
- další dle zkušeností vyučujících

Zpracovala: Mgr. Jaroslava Máchová